

***Programma Plein van Siena
Najaar 2024***

***Dominicaans spiritueel centrum
Plein van Siena***

Plein van Siena

Plein van Siena is één van de Dominicaanse projecten, gesteund door de Nederlandse Dominicanen. Plein van Siena wil een plek zijn waar de tekenen van de tijd verstaan worden en de hoop levend wordt gehouden.

Ons programma bestaat uit samenkomsten over de Schriften, actuele kwesties, zorg voor de aarde, over filosofie, literatuur en kunst.

Elke derde donderdag van de maand verzorgen studenten van het Conservatorium van Amsterdam een lunchconcert. Regelmatig exposeren hedendaagse kunstenaars.

Plein van Siena

Rijnstraat 109 hs

1079 HA Amsterdam

020-4422009 / info@pleinvansiena.nl / www.pleinvansiena.nl

Bereikbaar per OV: bus 62, trams 4 en 12 (halte Victorieplein)

Winkel

In hetzelfde pand aan de Rijnstraat 109 hs is de winkel van de Thomas van Aquino parochie gevestigd. U kunt hier onder andere nieuwe en antiquarische religieuze boeken, kaarsen, kaarten en wereld producten kopen. Mocht u iets speciaals wensen en dat niet kunnen vinden in de winkel, dan gaan wij graag voor u op zoek.

Openingstijden

Dinsdag 16:00-17:30 uur **Aan de Kloostertafel (zie pag. 28)**

Donderdag 13:00-17:30 uur

Zaterdag 12:00-17:00 uur

Opening van het seizoen

Wij starten het seizoen op **zaterdag 21 september om 15:30 uur** met een presentatie van het najaarsprogramma, gevolgd door de opening van een nieuwe expositie. Thema daarvan is *'Vroeger was alles zwart-wit'*, van tekenaar Jenno Fabriek. Studenten van het Conservatorium van Amsterdam geven de middag een sfeervolle muzikale omlijsting.

U bent van harte welkom bij de opening van het nieuwe seizoen!

Onze activiteiten zijn onderverdeeld in drie categorieën:

Geloof en spiritualiteit

<i>Inleiding</i>	06
<i>Maaltijd rond de Schriften</i>	07
<i>Exodus en de Rabbijnse commentaren</i>	08
<i>Koran en Bijbel</i>	09
<i>Op weg naar Kerstmis</i>	10
<i>Mediteren</i>	11

Geloof en kunst

<i>Expositie van Jenno Fabriek</i>	12
<i>Lunchconcerten</i>	13
<i>Zondagmiddagconcert met Una Cintina</i>	14
<i>Lessen over kunst</i>	15
<i>Willem Jan Otten - Septemberzee</i>	17
<i>Georg Friedrich Händel - Theodora</i>	18
<i>Kijken leren - De ogen van Mona</i>	19

Geloof en samenleving

<i>Leesgroep Filosofie - Plato, De Ideale Staat</i>	20
<i>Pennen in het Plein - Schrijfmiddag</i>	21
<i>Joden en Christenen in de eerste eeuwen</i>	22
<i>Thomas van Aquino - De vraag naar de mens</i>	23
<i>Schilderen op zijde - Workshop</i>	24
<i>Dorothy Day - Gedachtegoed en leven</i>	25
<i>Feest van Sint Maarten</i>	26
<i>Schrijfactie Amnesty International</i>	27
<i>Aan de Kloostertafel</i>	28
<i>Filmgesprek met vriendenkring</i>	29

Programma najaar 2024

September

Vr 13	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Wo 18	20:00	<i>Leesgroep Filosofie</i>	20
Vr 20	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Za 21	15:30	<i>Opening expositie en seizoen</i>	02
Do 26	20:00	<i>Willem Jan Otten - Septemberzee</i>	17
Vr 27	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Vr 27	19:30	<i>Film</i>	29

Oktober

Do 3	20:00	<i>Georg Friedrich Händel - Theodora</i>	18
Vr 4	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Di 8	10:30	<i>Mediteren</i>	11
Di 8	14:30	<i>Pennen in het Plein - Schrijfmiddag</i>	21
Do 10	19:00	<i>Maaltijd rond de Schriften</i>	07
Vr 11	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Wo 16	19:30	<i>Relatie Jodendom Christendom</i>	22
Do 17	12:30	<i>Lunchconcert</i>	13
Vr 18	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Di 22	10:30	<i>Mediteren</i>	11
Wo 23	20:00	<i>Thomas van Aquino - De mens</i>	23
Vr 25	19:30	<i>Film</i>	29
Za 26	14:00	<i>Schilderen op zijde - Workshop</i>	24
Zo 27	15:00	<i>Zondagmiddagconcert met Una Cintina</i>	14
Wo 30	20:00	<i>Leesgroep Filosofie</i>	20

November

Di 5	10:30	<i>Mediteren</i>	11
Wo 6	20:00	<i>Dorothy Day - Gedachtegoed en leven</i>	25
Do 7	20:00	<i>Kijken leren - De ogen van Mona</i>	19
Vr 8	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Ma 11	17:30	<i>Feest van Sint Maarten</i>	26
Vr 15	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Di 19	10:30	<i>Mediteren</i>	11
Wo 20	20:00	<i>Rabbijnse commentaren op de Schrift</i>	08
Do 21	12:30	<i>Lunchconcert</i>	13
Vr 22	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Do 28	19:00	<i>Maaltijd rond de Schriften</i>	07
Vr 29	12:45	<i>Lessen over kunst</i>	15
Vr 29	19:30	<i>Film</i>	29

December

Di 3	10:30	<i>Mediteren</i>	11
Wo 4	20:00	<i>Leesgroep Filosofie</i>	20
Za 7	14:00	<i>Schrijfactie Amnesty International</i>	27
Wo 11	20:00	<i>Koran en Bijbel</i>	09
Za 14	15:00	<i>Opening expositie</i>	12
Di 17	10:30	<i>Mediteren</i>	11
Do 19	12:30	<i>Lunchconcert</i>	13
Do 19	19:00	<i>Op weg naar Kerstmis</i>	10
Vr 27	19:30	<i>Film</i>	29

- Voor deelname aan activiteiten is **vooraf aanmelden verplicht** via info@pleinvansiena.nl, met vermelding van uw telefoonnummer, of bij bezoek aan Plein van Siena. Meer praktische informatie voor deelnemers: **zie pagina 31**.

Geloof en spiritualiteit

Inleiding

De Schriften vormen het hart van het programma van Plein van Siena. Wij geven daaraan op verschillende manieren aandacht en ruimte. Zo is er Maaltijd rond de Schriften, waar we samenkomen voor een eenvoudige maaltijd en het lezen van passages uit de Schriften. Daarnaast zijn er drie avonden waarbij het accent ligt op een speciaal thema: de Talmoedische interpretatie van Bijbelteksten, vervolgens het gebed in Islam en Christendom en ten slotte een aantal teksten rond Advent en Kerstmis.

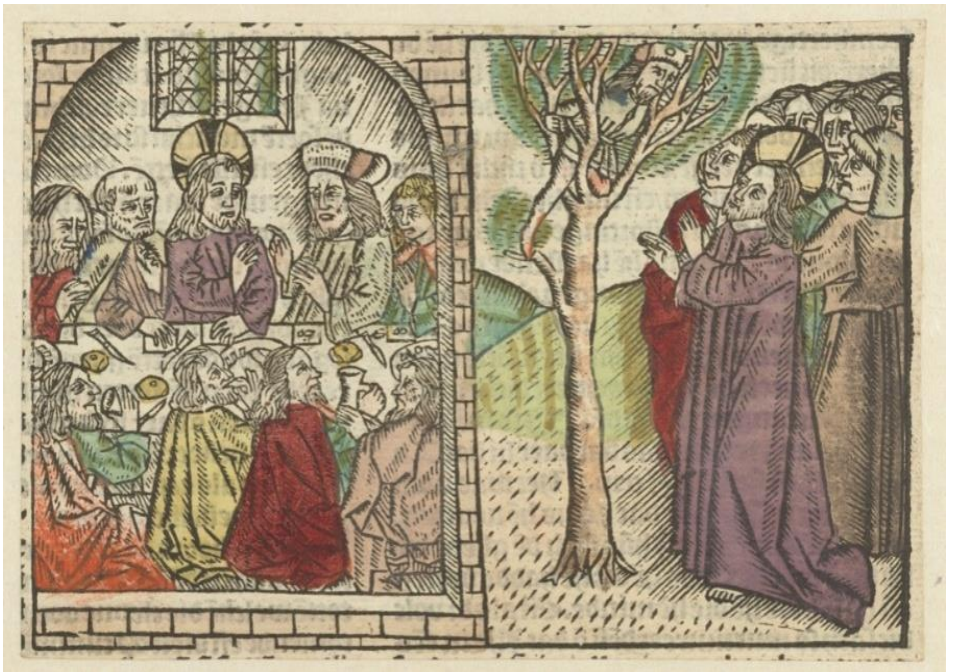

Maaltijd rond de Schriften

Om 19:00 uur eten wij samen (vegetarische) soep met brood en lezen daarna in de Schriften, het Oude en Nieuwe Testament (Bijbels leerhuis).

Dit betekent een reis door teksten waarbij wij grote thema's tegenkomen: goed en kwaad, verschijning en verdwijning, hoop en bevrijding.

Wij geven dit seizoen speciale aandacht aan de apostel Paulus en zijn relatie tot het evangelie van Jezus Christus.

Door: Marieke Maes

Wanneer: 10 oktober; 28 november

Tijd: 19:00-21:00 uur

Kosten: € 9,-

Exodus en de Rabbijnse commentaren

Henk Scholder gaat met ons in op de uitleg van de Schriften in de traditie van Rabbijnse commentaren. Hij komt opnieuw met ons lezen uit Exodus, op basis van het boek van rabbijn Sacks, *Exodus*.

Henk Scholder is medewerker van Stichting LeV en Stichting Pardes en een vertrouwde inleider in Plein van Siena.

Door: Henk Scholder

Wanneer: 20 november

Tijd: 20:00-22:00 uur

Kosten: € 9,-

Koran en Bijbel

Over de betekenis van gebed in Islam en Christendom. Het bekendste gebed in het Christendom is het Onze Vader. Daarnaast kennen we diverse verschillende soorten gebeden, zoals de voorbeden, het gebed in de gemeenschap, de psalmen als gebeden en het persoonlijk gebed. Hoe is dat in de Islam? We gaan in op de praktijk van het bidden in Christendom en Islam en vergelijken enkele gebeden uit Koran en Bijbel.

Door: Younes Boudarqa en Marieke Maes

Wanneer: 11 december

Tijd: 20.00-22.00 uur

Kosten: € 9,-

Op weg naar Kerstmis

Advent is een bijzondere tijd binnen liturgie en spiritualiteit. In de donkerste tijd van het jaar kijken we uit naar het Licht en houden zo de hoop levend. Na een maaltijd van soep en brood lezen we Bijbelse en liturgische teksten uit de Advent en Kerstmis om zo deze tijd te verdiepen en bewust te vieren.

Door: pastor D. Niesen o.p. en Marieke Maes

Wanneer: 19 december

Tijd: 19:00-21:00 uur

Kosten: vrije bijdrage

Mediteren

Stil worden, onthaasten, we verlangen ernaar, maar het komt er vaak niet van. Meditatie kan daarbij helpen. Het beoogt je weer bij je diepste zelf en bij de Bron van ons bestaan terug te brengen. Mediteren is niet altijd gemakkelijk. De weg naar binnen kan confronterend zijn. Daarom is het goed te weten dat er begeleiding is. En de ervaring leert dat samen mediteren gemakkelijker is dan in je eentje en dat het grote onderlinge verbondenheid creëert.

In deze meditatiebijeenkomsten beoefenen we verschillende vormen, zoals geleide meditatie, visualisatie, meditatie op teksten en op muziek. Vast onderdeel is een gezamenlijke stilte van 20 minuten. We mediteren zittend op een stoel. Na afloop is er koffie en thee voor wie wil. Ervaring met meditatie is niet vereist. Mystieke teksten en gedichten worden tijdens de bijeenkomsten voorgedragen.

Door: Antoinette van Gulp

Wanneer: 8 en 22 oktober, 5 en 19 november, 3 en 17 december.

Tijd: 10:30-12:00 uur

Kosten: € 5,- per keer

Geloof en kunst

Expositie van Jenno Fabriek

'Vroeger was alles zwart-wit'

Opening expositie op zaterdag 21 september om 15:30 uur.

Op zaterdag 14 december om 15:00 opening expositie van Billha Zussman en Agatha Koers.

Lunchconcerten

Elke derde donderdag van de maand verzorgen jonge talentvolle musici, meestal studenten van het Conservatorium van Amsterdam, een lunchconcert.

Wanneer: 17 oktober; 21 november; 19 december

Tijd: 12:30-13:15 uur

Kosten: vooralsnog vrije bijdrage

Zondagmiddagconcert met Una Cintina

Door: Una Cintina

Wanneer: 27 oktober

Tijd: 15:00 uur

Kosten: gratis

Lessen over kunst

- **De renaissance in Venetië**

De renaissance arriveerde iets later in de Doorluchte Republiek dan in de republiek van de Medici's, maar nam er wel een unieke gestalte aan. Met de gebroeders Bellini, Giorgione, Titiaan, Veronese en Tintoretto lag de nadruk meer op kleur dan waar ook in Italië. En het is fascinerend om te zien hoe al die schilders op slechts een handvol christelijke onderwerpen variëren: de heilige Hiëronymus, de maaltijd te Emmaüs, het Laatste Avondmaal, de Bewening...

Door: Drs. Michel Didier

Wanneer: 13 september

Tijd: 12:45-14:45 uur

Kosten: € 20,-

- **De oneindigheid van Caspar David Friedrich**

Caspar David Friedrich (1774-1840) wist als geen andere schilder het sentiment van de Duitse Romantiek te vangen. Veel van zijn landschappen bevatten geen andere menselijke aanwezigheid dan een kruis of een hunebed. In andere landschappen kijken we over de schouder van een rugfiguur mee de onmetelijkheid in.

Door: Michel Didier

Wanneer: 20 september

Tijd: 12:45-14:45 uur

kosten: € 20,-

Deze lezingen maken deel uit van de cursus Kunstgeschiedenis die Michel Didier van 13 september tot en met 29 november 2024 geeft in Plein van Siena op vrijdag van 12:45-14:45 uur.

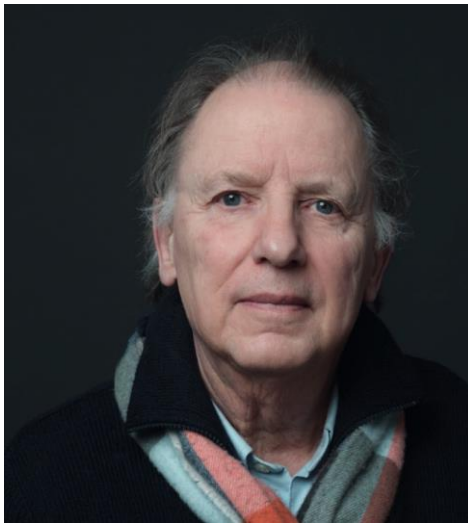
13/9;20/9;27/9;4/10;11/10;18/10;8/11;15/11;22/11;29/11.)

Informatie: www.kunstgeschiedenisamsterdam.nl/cursus en 06-24217678.

Willem Jan Otten - Septemberzee

Willem Jan Otten komt met ons spreken over zijn nieuwste dichtbundel *Septemberzee*. Uit de aanbiedingscatalogus van uitgever Van Oorschot: *'...nadat de dichter door een plompverloren kwaal de indruk had gekregen dat hem minder leven was vergund dan voorheen, resulteerde dat vreemd genoeg in de ervaring eindelijk over een zee van tijd te beschikken'*.

Gedichten over ervaring met de tijd. *Vervoerende denkgedichten* worden ze genoemd, *per gedicht een reden van het hart*.

Door: Willem Jan Otten
Wanneer: 26 september
Tijd: 20:00-22:00 uur
Kosten: € 9,-

Georg Friedrich Händel - Theodora

Passie en martelaarschap in het verborgen christendom van de 4e eeuw

Theodora is de titel van een dramatisch oratorium, op muziek gezet door Händel op een libretto van Thomas Morell. Het vertelt het verhaal van de rijke jonkvrouw Theodora die zich heeft bekeerd tot het christendom in een tijd waarin dit verboden was. Vanwege haar geloof weigert ze om ter ere van keizer Diocletianus een offer te brengen aan de godin Venus. Daarom wordt ze gevangengenomen. Eén van de soldaten, ook in het geheim christen, bevrijdt haar. Dit wordt ontdekt, beiden worden opnieuw gevangengenomen en ter dood veroordeeld.

Händel schreef het oratorium aan het eind van zijn leven. Hij vond het één van zijn mooiste werken, maar omdat het verhaal geen happy end had werd het werk maar zelden uitgevoerd. Wij beluisteren en bekijken verschillende fragmenten uit dit oratorium en gaan ook dieper in op de christelijke context van het verhaal.

Door: Dionne Brussee en Rob Polet

Wanneer: 3 oktober

Tijd: 20:00-22:00 uur

Kosten: € 9,-

Kijken leren - De ogen van Mona

De tienjarige Mona dreigt blind te worden. Haar erudiete grootvader, haar held, wil dat als zijn geliefde kleindochter werkelijk haar gezichtsvermogen zou verliezen, ze beschikt over een reservoir aan schoonheid in haar geheugen. Een jaarlang neemt hij haar elke woensdagmiddag mee naar het museum om één kunstwerk te bekijken. Samen dwalen ze door het Louvre, het Musée Orsay en het Centre Pompidou.

Thomas Schlessler is kunsthistoricus. En zoals *De wereld van Sofie* een introductie is in de filosofie, is zijn roman een introductie in de kunstgeschiedenis. Het boek bevat tweeënvijftig kunstbeschrijvingen en elk kunstwerk symboliseert een levensles. Daarmee wordt *De ogen van Mona* eveneens een ontwikkelingsroman. Vertaalster Gertrud Maes bespreekt de roman aan de hand van een aantal kunstwerken.

Venus en de drie Gratiën bieden een jonge vrouw geschenken aan.
Sandro Botticelli, 1475/1500

Thomas Schlessler, *De ogen van Mona*. Wereldbibliotheek 2024.

Door: Gertrud Maes

Wanneer: 7 november

Tijd: 20:00-22:00 uur

Kosten: € 9,-

Geloof en samenleving

Leesgroep Filosofie - Plato, De Ideale Staat

Samen lezen we van Plato de *Politeia* ofwel *De Ideale Staat*. Ook dit werk van Plato is in dialoogvorm geschreven. De belangrijkste vraag die de gesprekspartners behandelen is hoe een ideale samenleving er uit zou zien. Deze vraag roept veel andere vragen op. Wat betekent het mens te zijn? Hoe moet een samenleving georganiseerd worden om de beste mogelijkheden te ontwikkelen? Welke staatsvorm past daarbij? Wat is de rol van de filosofie voor menselijk leven en samenleven?

We gebruiken *Plato, De Ideale Staat. Politeia*. Vertaald door Gerard Koolschijn en uitgegeven door Atheneum - Polak & Van Gennip, Amsterdam 2023. Dit werk moet u zelf aanschaffen.

Door: Marieke Maes

Wanneer: 18 september; 30 oktober; 4 december.

Tijd: 20:00-22:00 uur

Kosten: € 9,-

Pennen in het Plein - Schrijfmiddag

Een nieuwe activiteit in dit najaarsprogramma: samen schrijven over wat je raakt en bezighoudt. Het thema van deze middag is 'Zingeving' en bedoeld voor wie in goed gezelschap stil wil staan bij zijn of haar persoonlijke zingeving. Aan de hand van korte speelse schrijf oefeningen kunnen gedachten en verlangens daarover op papier tevoorschijn komen. Volgens schrijver Rutger Kopland is schrijven: uitvinden wat er in je leeft.

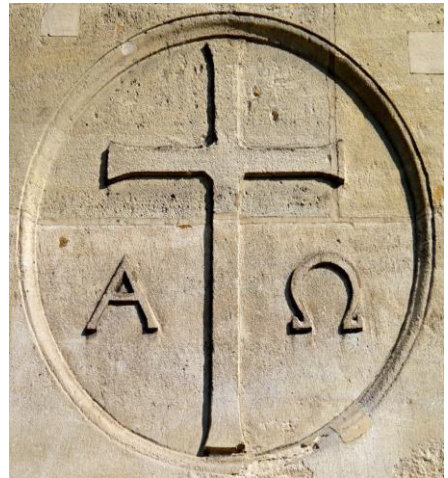
Iedereen die van schrijven houdt of ermee aan de slag wil is welkom om inspiratie op te doen, anderen te ontmoeten en verhalen en ervaringen te delen. De middag draait om het schrijfplezier en ervaring met schrijven is niet nodig. Experimenteren en je laten verrassen staan centraal. Het enige wat we nodig hebben is pen en papier.

Door: Edith van Kuijck
Wanneer: 8 oktober
Tijd: 14:30-17:00 uur
Kosten: vrije bijdrage

Joden en Christenen in de eerste eeuwen

Het christendom is voortgekomen uit het Jodendom. Hoe is dat proces verlopen? De relatie tussen Joden en christenen heeft veel spanningen en dieptepunten gekend, maar hoe was dat in de eerste eeuwen van het christendom? Wat weten we daarover? Elizabeth Boddens Hosang, historicus en theoloog, heeft over dit onderwerp een proefschrift geschreven. Zij komt daarover vertellen.

Door: Elizabeth Boddens Hosang
Wanneer: 16 oktober
Tijd: 19:30-21:30 uur
Kosten: € 9,-

Thomas van Aquino - De vraag naar de mens

Wat betekent het om mens te zijn? Wat staat een mens te doen? Waarop mag een mens hopen? De antwoorden van de Middeleeuwse Dominicaan Thomas van Aquino op deze vragen blijken verrassend en verruimen onze eigentijdse blik op het menszijn. Prof. Dr. Rudi te Velde is al vele jaren door Thomas van Aquino gefascineerd. In het najaar verschijnt zijn *Thomas Aquinas on the Good, Moral Life, and Happiness* (Peeters, 2024).

Door: Rudi te Velde
Wanneer: 23 oktober
Tijd: 20:00-22:00 uur
Kosten: € 9,-

Schilderen op zijde - Workshop

Schilderen op zijde ontstond in China rond de 4e eeuw voor Christus. Door de jaren en werelddelen heen heeft de techniek zich verder ontwikkeld.

Het traditionele zijdeschilderen gebeurt door het opspannen van een stof op een spanraam met behulp van spanhaken of driepuntspunaises. Deze stof wordt, bewerkt met zijdeverf. Kalligrafie en afbeeldingen van de natuur komen zo samen op de stof.

In deze workshop wordt onder deskundige begeleiding aan de hand van voorbeelden of vanuit eigen creativiteit gewerkt met deze techniek.

Door: Britt van Dam

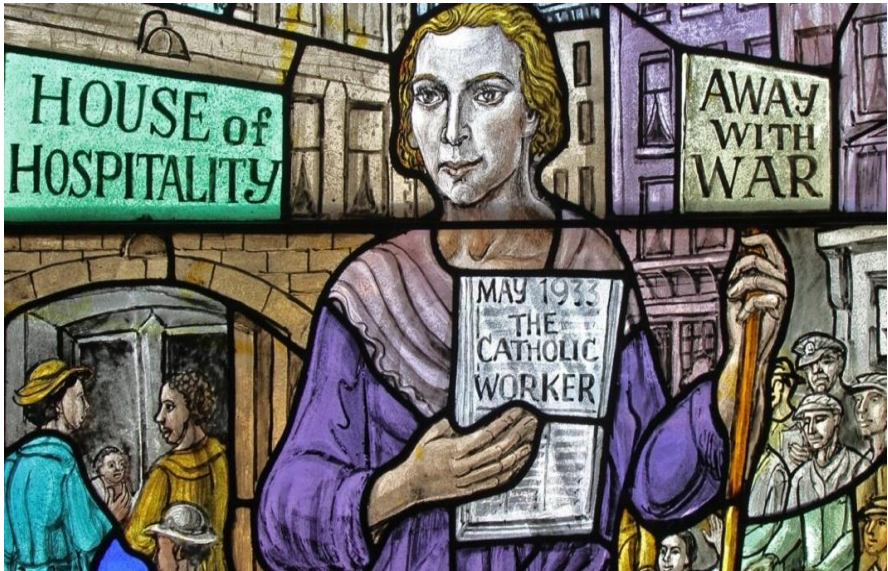
Wanneer: 26 oktober

Tijd: 14:00-16:00 uur

Kosten: € 10,-

Dorothy Day - Gedachtegoed en leven

Dorothy Day (1897-1980) was een bijzonder intrigerende en inspirerende vrouw. Ze was een pacifistische en anarchistische activiste en bekeerde zich op haar 30ste tot het katholieke geloof. Met haar linkse katholieke idealen stichtte ze in 1933 de Catholic Worker Movement. Deze beweging zet zich in voor rechtvaardigheid en biedt gastvrijheid aan mensen die bekneld raken in de samenleving in de door hen gestichte leefgemeenschappen. Nikki Apeldoorn woont in zo'n gemeenschap in Amsterdam Zuid Oost, het Jeannette Noëlhuis. Zij komt vertellen over het gedachtegoed van Dorothy Day en het leven in haar gemeenschap.

Door: Nikki Apeldoorn
Wanneer: 6 november
Tijd: 20:00-22:00 uur
Kosten: vrije bijdrage

Feest van Sint Maarten

Op maandag 11 november van 17:30 tot 19:30 uur staat de deur van Plein van Siena open voor kinderen en hun ouders ter ere van Sint Maarten, die zijn mantel doormidden scheurde en deelde met een bedelaar.

Voor de kinderen is er een traktatie. Tegelijkertijd is er een inzameling van houdbare etenswaren voor de Voedselbank.

Door: Evert Isken

Wanneer: 11 november

Tijd: 17:30-19:30 uur

Kosten: geen

Schrijfactie Amnesty International

Elk jaar in december klimmen wij in de pen. Verspreid over de hele wereld schrijven mensen die dag in bibliotheken, buurthuizen, scholen, supermarkten en cafés miljoenen brieven en kaarten. Ook kerken hebben een belangrijk aandeel in het schrijven. Zij schrijven voor mensen die zijn gemarteld om wat ze geloven, die gediscrimineerd worden om wie ze zijn, die gedwongen werden te trouwen of gevangen werden genomen omdat ze voor hun mening uitkwamen. Ook Plein van Siena doet mee en nodigt u uit!

Door: Mariëtte Blom

Wanneer: 7 december

Tijd: 14:00-16:00 uur

Kosten: geen

Aan de Kloostertafel

Gelegenheid voor een persoonlijk gesprek met pastor D. Niesen o.p..
Elke dinsdag tussen 16:00 en 17:30 uur bent u (zonder afspraak) welkom
aan de kloostertafel.

Door: pastor D. Niesen o.p.
Wanneer: wekelijks op dinsdag
Tijd: 16:00-17:30 uur
Kosten: geen

Filmgesprek met vriendenkring

Op de laatste vrijdag van de maand vertonen **wij** een film met spirituele, religieuze of maatschappelijke thematiek.

Iedere film wordt persoonlijk ingeleid en van context voorzien. Na afloop is er gelegenheid tot napraten. Wij brengen u graag op de hoogte van de filmtitels als u ons mailt of telefonisch contact opneemt.

Door: begeleiding varieert

Wanneer: 27 september; 25 oktober; 29 november; 27 december

Tijd: 19:30-22:00 uur

Kosten: vrije bijdrage

Personalia

Mariëtte Blom: actief groepslid Amnesty International

Elizabeth Boddens Hosang: historicus en theoloog

Younes Boudarqa: theoloog en docent levensbeschouwing

Dionne Brussee: klassiek zangeres en cultuurhistoricus

Una Cintina: organist

Britt van Dam: eigenaar B-silk

Michel Didier: kunsthistoricus

Jenno Fabriek: tekenaar

Antoinette van Gorp: geestelijk begeleider

Evert Isken: lid bestuur Plein van Siena

Agatha Koers: kunstenaar

Edith van Kuijck: eigenaar Tekstbureau Scrifix en lid programmaraad

Gertrud Maes: literair vertaler uit het Frans

Marieke Maes: filosoof en exegeet

Pastor D. Niesen o.p.: pastor Thomas van Aquino-parochie

Willem Jan Otten: schrijver

Rob Polet: theoloog en geestelijk begeleider

Henk Scholder: theoloog en judaïcus

Rudi te Velde: hoogleraar filosofie

Billha Zussman: kunstenaar

Praktische informatie voor deelnemers

- Aanmelden: graag bijtijds per mail info@pleinvansiena.nl, of bij een bezoek aan Plein van Siena, Rijnstraat 109 hs.
- Bij te geringe deelname kan een activiteit worden geannuleerd.
- Betaling: op bankrekening NL 72 RABO 0143 8694 50 t.n.v. Plein van Siena, o.v.v. cursusnaam.
- Locatie: alle programma's vinden plaats in Plein van Siena, tenzij anders staat aangegeven.
- Wijzigingen en aanvullingen programma's: raadpleeg hiervoor onze website www.pleinvansiena.nl.
- Contact: via info@pleinvansiena.nl of bel naar 020-4422009.
- Bezitters van een stadspas met groene stip krijgen 50% korting op entree.

